

Hållbar Vindkraft i Dalarna

Anteckningar från workshop om konflikthantering

Plats: Falun, 11 juni 2019

Antal deltagare: 21

Program:

11.00	Välkommen, presentation av projektet, syfte med mötet.
Kort sammanfattning av genomförda dialogmöten runtom i Dalarna.
11.15	Konflikthantering - att förebygga och hantera konflikter
Agneta Setterwall, Råven och Korpen, delar med sig av sina erfarenheter med att hantera konfliktsituationer och gruppdynamik.
14.15	Utmaningar för vindkraftsetableringen i Dalarna
15.00	Avslut

Deltagare

Cajsa Abrahamsson	Bixia ProWin
Niklas Lundaahl	Dala Vind AB
Erik Aretorn	DalaVind AB
Anders Dahlström	Ellevio AB
Chatarina Svensson	Ellevio AB
Jan Hansson	Eolus Vind AB
Klas Lomberg	Eurowind Energy AB
Carina Nordlander	Länsstyrelsen i Dalarnas län
Eva Staffansson	Länsstyrelsen i Dalarnas län
Veronica Driberg	Länsstyrelsen i Dalarnas län
Erik Särnholm	Länsstyrelsen i Dalarnas län
Jakob Ebner	Länsstyrelsen i Dalarnas län
Anders Nilsson	OX2
Agneta Setterwall	Räven och Korpen
Hulda Pettersson	Sweco
Marie Ernström	Sweco Energy AB
Weronica Andersson	WPD Scandinavia
Elin Eriksson	Vattenfall Vindkraft
Bo Nordström	VindkraftCentrum
Birdie Dahlberg	VindkraftCentrum
Kajsa Olsson	Vindval

Synpunkter som kom fram under workshopserien i Dalarna, våren 2019:

- Mer kunskap om vindkraft och energiomställning generellt behövs hos politiker, kommuner och lokalbefolkningen.
- Den demokratiska processen måste förbättras – mer fokus på människans behov, att skapa delaktighet hos de berörda, involvera lokal kunskap.
- Mer kunskap och underlag om olika energislags betydelse/effekter, framtidsscenarier, landskapsanalyser, påverkan av turism, hälsoaspekter.
- Ersättnings och kompenationssystem behöver utvecklas.
- Tillstånds- och samrådsprocessen är inte transparent och måste utvecklas

Konflikthantering

- **Konflikttrappan:** Är bra att alltid ha i bakhuvudet. Befinner man sig på olika steg i trappan är det svårt att kunna föra ett vettigt samtal. Olika aktörer kan ha olika roller i de olika stegen. Det vore bra att förtydliga detta i vindkraftssammanhang. T.ex. vem som kan fungera som medlare när man är i "problemfasen"?
- **Förändringens kretslopp** (kommer från sjukvården): Är du förtvivlat efter ett tungt besked biter inte logiska argument. Här behövs tid för att sörja och insatser som gör det möjligt att du kan acceptera det nya utan att tappa värdighet.
- **Samtalets hjälper:** Att spegla är ett jättebra sätt att visa att du lyssnar och vill förstå!
- **Möteteknik:**
 - Träning måste till! Göra-utvärdera-göra bättre
 - Förbered noggrann, ha en mötesledare som inte har några andra uppgifter än att leda mötet, tydlig starttid och sluttid, 3 timmes möte är lagom, bra fika behövs!
 - Se till att skapa öppna ytor, sitt i ring om det går, inga bänkar att gömma sig bakom!
 - Se till att allas åsikt kan komma fram. Det går inte att förhindra det!
 - Gör ett upprop: Få en överblick över vilka som är här och vilka som inte är här samtidigt som alla känner sig sedda
 - Blir du upprörd själv, eller vet inte vad du ska göra? Beskriv vad du känner. "Nu känner jag att jag blir arg, min roll är att allas åsikt ska komma fram....", "Nu vet jag inte riktigt hur jag ska ta det vidare, kan vi komma överens om..."
 - Samla alla frågor innan du påbörja svarsrundan.
 - För den som vill har Agneta ett häfte med fler tips! agneta.setterwall@telia.com
- Se ett genomfört möte i verklighet: Samrådsmöte Malung, 22 maj 2019:
<http://www.tvmalung-salen.se/artiklar.php?id=388>

DIALOG

KONFLIKTERS ESKALATION

1 Diskussion
Argumentation

2 Debatt
Polarisering

3 Överkörning

4 Nidbilder
Förlossansikt

5 Strategiska hot

6 Begränsad förintelse

7 Attack mot nervcentra

8 Total förintelse

9

RÄDSLÅ

FÖRINTELSE

- Ståndpunkter hårdnar
- Sammansätningar
- Spänningar
- Snedtramp
- Tala förbi varandra
- Tillfälliga sympatigrupper

- Befästa egen position
- Taktik
- Verbal makt
- Polarisering
- Förlöjliga motpart
- Nyttänkande omöjligt
- Grupper kring ståndpunkter

- Inte lurt att prata längre
- Ställa inför fullbordat faktum
- Føl tolkning
- Negativa förväntningar
- Missstro
- Fasta grupper/roller
- Slut på medkänsla

- Stereotypa föreställningar
- Själuppyllande påståenden
- Förtalskampanjer
- Värva omlångare
- Positiv självbild
- Negativ fiende
- Starka grupper, auktoritativt ledarskap, utroarna utestots

- Officiella angrepp
- Moralisk etik
- Bygga upp myter
- Avslöja motpart
- Utstötning, isolering

- Skada motpart
- Acceptera egen skada om motpart skadas mer
- Paralysera och splittra fiendens försvar
- Förtära viktiga system

- Ingen väg tillbaka
- Strid på liv och död

2

3

4

5

6

7

8

9

Ensidiga föreställningar

Motparten är problemet

Förgöra motparten

Total förintelse

Samtalsledning

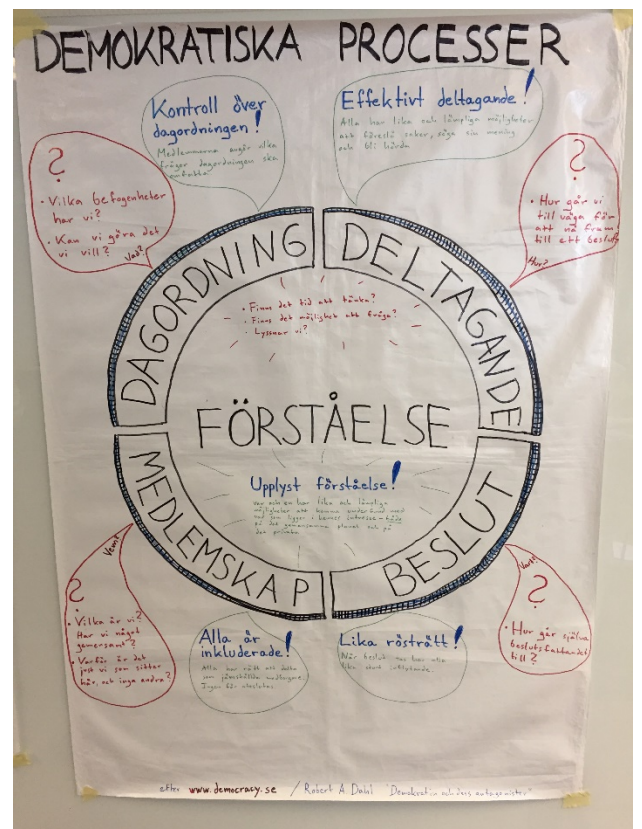
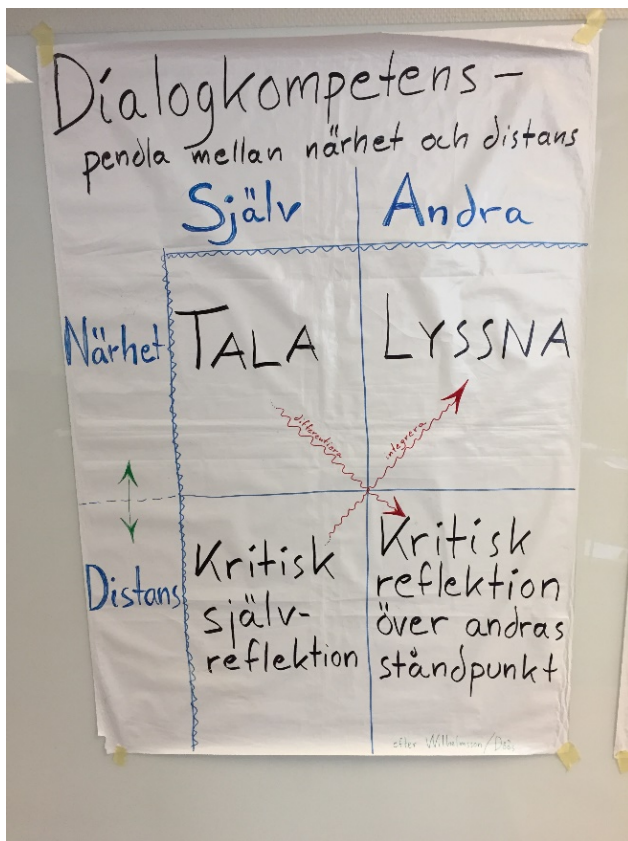
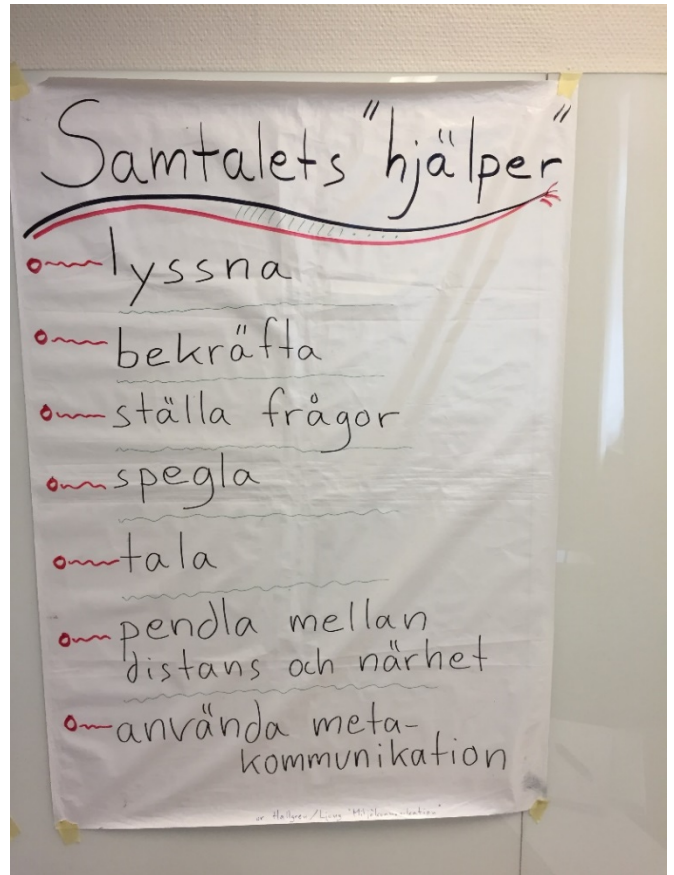
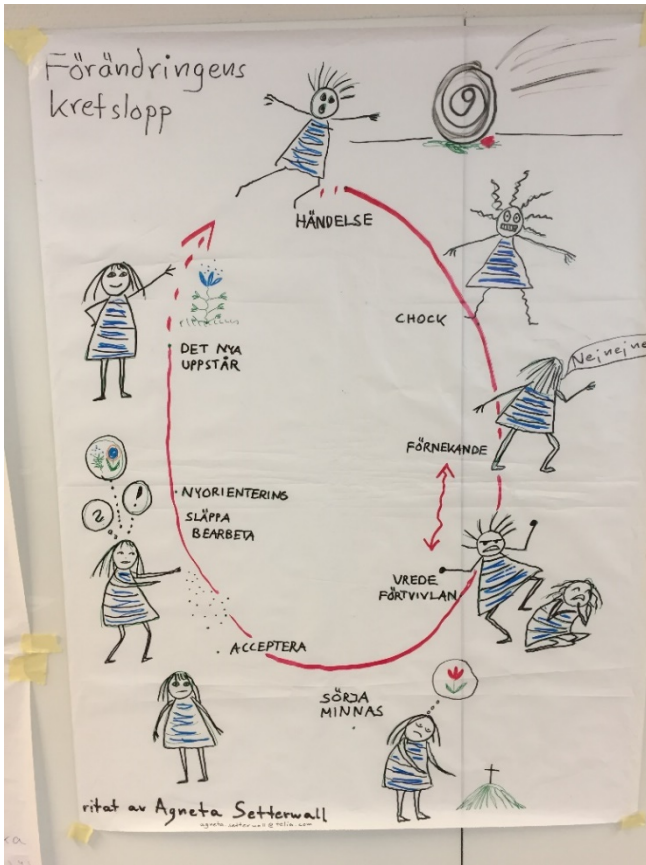
Förmedling

Medling

Skiljedom

Maktgripande

tt

Vad behöver vi arbeta vidare med?

- Teknik: Fågeldetektorer – är det något att satsa på?
- **Intressekonflikter:** Försvaret och stoppområden, riksintressen som konkurrerar, utvärdera nya ersättningsverktyg – dansk modell för ökat delaktighet.
- **Kompetens:** Vilket stöd behöver domstolar i kompetensuppbyggnad? Hur kan vi höja kompetens i kommunerna och undvika kommunalt veto? Mer kompetens behövs om att hantera fake facts och drev i sociala medier, alla projektörer behöver höga sin kommunikationskompetens, vi behöver ha bättre koll på hur domarna utvecklas.
- **Fakta och information:** Enkel tillgång till fakta behövs, tydliggöra icke frågor, hur når vi bättre ut med kunskap till olika intressenter?
- Tydlighet om placering behövs

